

Notat om ny tildelingsmodel på skoleområdet i Næstved Kommune

Baggrund og formål

Næstved Kommune ønsker at udforme en ny styrings- og tildelingsmodel på skoleområdet. Komponent har foretaget en foranalyse af Børne- og skoleudvalgets område og fundet et potentiale i at indføre en ny styrings- og tildelingsmodel på området. Derudover har der i løbet af foråret 2022 været temadrøftelser i udvalget om mulighederne i de forskellige former for styrings- og tildelingsmodeller.

På den baggrund har Næstved Kommune bedt Komponent om at udarbejde en ny styrings- og tildelingsmodel til Næstved Kommune. Næstved Kommune lægger vægt på, at der i processen sker en bred inddragelse – særligt ift. det politiske udvalg og skoleledelserne men også ift. andre aktører på og omkring skoleområdet. Der har derfor været gennemført workshops med deltagelse af skolebestyrelser, skoleledelser, fællestillidsrepræsentanter og repræsentanter fra forvaltningen.

Dette notat beskriver de overordnede principper og de konkrete parametre, som Komponent på baggrund af workshop og øvrig dialog med Næstved Kommune anbefaler, at tildelingsmodellen bygges på.

Næstved Kommune har besluttet, at for den del af tildelingsmodellen, som vedrører det almene område beskrives 3 mulige modeller (model 1, 2 og 3) og for de midler der vedrører specialundervisning beskrives 2 forskellige modeller (model A og model B).

Tildelingsmodellen omfatter ikke SFO, da dette kræver sin egen tildelingsmodel.

Notatet består af følgende afsnit:

1. Politiske principper og rammer for tildelingsmodellen
2. Tekniske principper
3. Økonomiske fordelingsparametre i tildelingsmodellen
4. Budget til almenundervisning
5. Budget til specialundervisning
6. Indfasning af ny tildelingsmodel

Politiske principper og rammer for tildelingsmodellen

På udvalgsmøde d. 10. oktober 2022 har Næstved Kommunes Børne- og Uddannelsesudvalg besluttet, at følgende overordnede principper og afledte konsekvenser heraf, skal være gældende for den nye tildelingsmodel.

Overordnede principper for ny tildelings- og styringsmodel

- Modellen skal bygge på objektive parametre samt være gennemsigtig og forudsigelig
- Modellen skal fremstå objektiv, enkel og let forståelig
- Modellen skal understøtte at alle matrikler kan drive god skole
- Modellen skal understøtte et ensartet serviceniveau på tværs af skoler og matrikler
- Modellen skal understøtte et sammenhængende skolevæsen
- Modellen må ikke indeholde et betydeligt incitament til optimering af klassestørrelse
- Modellen skal tydeliggøre, hvor der er konkrete økonomiske bindinger i skolernes budgetter som følge af politiske beslutninger og mål.

Umiddelbare konsekvenser af de overordnede principper for almenområdet

- Der skal indgå en grundtildeling i modellen. Grundtildeling skal bl.a. afspejle det ønskede antal ledere pr. skole og pr. matrikel.
- Modellens primære fordelingsmekanisme skal være klassetildeling
- Modellen kan have et element af elevtildeling, men skal indeholde et maksimum beløb for hvad hver enkelt elev må udløse
- Modellen skal indeholde økonomi til lovmæssige opgaver, f.eks. Pædagogisk Læringscenter
- Modellen kan indeholde økonomisk prioritering af kendte politiske indsats, fx lejrskole, to-voksenordning og klasseloft
- Modellen kan indeholde en pulje til yderligere endnu ikke besluttede politiske indsats

Umiddelbare konsekvenser af de overordnede principper for inklusions- og specialundervisningsområdet

- Modellen skal bidrage til en tydelighed omkring om, og i givet fald hvordan, pengene bevæger sig mellem almen- og specialundervisningsområdet.
- Modellen skal sikre, at skolernes økonomi til almenundervisningen ikke påvirkes af særligt dyre enkeltsager vedr. vidtgående specialundervisning.
- Modellen skal understøtte at skolerne kan arbejde forebyggende.

Dannelsen af det politisk bestemte budget for området

En yderligere ramme for tildelingsmodellen er, at den nye tildelingsmodel fordeler det til enhver tid vedtagne politiske budget for området. Tildelingsmodellen ændrer derfor ikke på det samlede politisk vedtagne budget, men fordeler udelukkende midlerne.

Orientering til udvalget ved eventuelle overførsler mellem almenområdet og specialundervisning

Børne- og Uddannelsesudvalget har desuden ønsket, at modellen tydeligt skelner mellem budgettet til almenundervisning og budgettet til specialundervisning. Desuden ønsker udvalget at blive orienteret og evt. træffe beslutning om, hvorvidt der i løbet af et budgetår kan ske overførsel af midler fra almenområdet til specialundervisningsområdet eller vise versa.

Politiske beslutninger og decentralt råderum og ansvar

I processen omkring udarbejdelse af ny tildelingsmodel, har Børne- og Uddannelsesudvalget ytret ønske om, at visse beslutninger om, hvordan de tildelte midler skal anvendes på den enkelte skole, er rent politiske beslutninger. Hvilke beslutninger det gælder er beskrevet nedenfor under afsnittet om økonomiske fordelingsparametre i tildelingsmodellen.

Komponent anbefaler derudover, at tildelingsmodellen betragtes som netop en tildelingsmodelmodel og *ikke* som en anvendelsesmodel. Hermed menes, at skolerne har selvbestemmelse over, hvordan de tildelte ressourcer, der ikke er bundet af konkrete politiske beslutninger, skal anvendes. Komponent anbefaler således, at der *ikke* stilles et generelt krav om, at de enkelte beløb i tildelingsbeløbene skal anvendes nøjagtig til det område, midlerne er blevet tildelt på baggrund af.

Komponent gør i denne sammenhæng opmærksom på, at de politiske ønsker til driften af skolevæsenet kun delvist reguleres gennem tildelingsmodellen. Udover tildelingsmodellen kan politiske ønsker til driften af skolevæsenet også udtrykkes gennem styrelsesvedtægten, samt det løbende politiske arbejde i udvalg og byråd. Såfremt der træffes nye politiske beslutninger med konsekvenser for skolerens økonomi, vil dette til enhver tid kunne indarbejdes i modellen af Næstved Kommune.

Tekniske principper

Tildelingsmodellen er endvidere bygget på en række tekniske principper og betingelser:

1. Modellen er opbygget og fordeler midler i henhold til den nye skolestruktur i Næstved Kommune, som er besluttet i Næstved Kommunes Byråd i 2022.
2. Hvor ikke andet er angivet, er alle modelberegningerne foretaget pba. budgettal for skoleåret 2022/23. Der er således i sammenligninger med den nuværende models fordeling af midler taget udgangspunkt i den budgetmæssige tildeling pr. matrikel og ikke en eventuel anderledes fordeling af midler mellem matrikler, som det faktiske forbrug måtte afspejle.
3. Elevtallet og klassetallet opgøres 5. september i året før det relevante budgetår. Der foretages ikke regulering af tildelingen i løbet af skoleåret pga. ændringer i skolens elevtal.
4. I forbindelse med vedtagelse af denne tildelingsmodel overgår budgetåret for skolerne fra at følge skoleåret, til at følge det almindelige kommunale budgetår, altså fra 1. januar til 31. december.
5. Følgende poster medregnes ikke i tildelingsmodellen, da de ligger udenfor tildelingsmodellen: Erhvervsklasser (3,1 mio. kroner, skoleåret 22/23), 10. klasse (6,5 mio. kroner, 2023-tal) og modtageklasser (3,9 mio. kroner, 2023-tal).

6. I budgettet til specialundervisning er indeholdt ca. 9,4 mio. kroner til behandling efter serviceloven. Udgifter til specialiserede tiltag i SFO er ikke indeholdt i budgettet til specialundervisning.
7. Komponent har for alle de fremlagte modeller gennemregnet, at den samlede finansiering pr. matrikel er tilstrækkelig til, at alle klasser kan have 1 lærer eller 1 pædagog, i alle timer. Denne beregning er foretaget ud fra både tildeling efter klassesetal og tildeling efter elevtal, men ikke ud fra grundtildeling. Det skal her bemærkes, at Komponent's beregning har vist, at i model 3 på almenområdet, vil matriklen afdeling Hyllinge på Lille Næstved Skole knap have finansiering til at der er 1 lærer eller 1 pædagog i alle timer. Såfremt model 3 vedtages, vil forudsætningen derfor skulle være, at der på denne matrikel sker samlæsning af nogle klasser.

Økonomiske fordelingsparametre i tildelingsmodellen

De økonomiske fordelingsparametre er tildelingsmodellens byggesten. Det er disse parametre, som afgør hvordan den samlede økonomi på området skal fordeles mellem de enkelte skoler samt evt. øvrige budgetposter. Derfor skal disse parametre sikre, at de ovenstående politiske principper og konsekvenser afspejles i den tekniske model. Det er også beskrivelsen af parametrene, som udgør strukturen i tildelingsmodellens tekniske opbygning i regnearket.

En tildelingsmodel består både af en model til fordeling af midler til almenområdet og en model til fordeling af midler til specialundervisning. I nedenstående afsnit beskrives tildelingsmodellens struktur samt de enkelte dele i tildelingsmodellen nærmere.

Socioøkonomi

I de modeller, som er beskrevet i dette notat, indgår *ikke* en socioøkonomisk fordelingsnøgle. Dette er i modsætning til den nuværende tildelingsmodel, hvori socioøkonomi indgår som et fordelingsparameter. Vurderingen af ikke at medtage socioøkonomi i de beskrevne modeller er foretaget af styregruppen pba den politiske og administrative proces.

Budget til almenundervisning

De enkelte skolers budgetter er i alle tre almenmodeller opbygget af en grundtildeling, en tildeling pr. klasse og en tildeling, som fordeles ud fra elevtal.

Næstved Kommune ønsker, at tildelingsmodellen skal understøtte den vedtagne skolestruktur hvor flere skoler drives på flere matrikler. Derfor opgøres grundtildelingen pr. skole, mens tildelingen pr. klasse og tildelingen efter elevtal opgøres pr. matrikel.

Grundtildeling

Intentionen med grundtildelingen er, at skolerne modtager midler til at dække de udgifter, som er forbundet med den vedtagne ledelses- og administrationsstruktur. Det betyder, at hver skoles

grundtildeling beregnes med udgangspunkt i antallet af ledere, som er tildelt skolen samt antallet af administrative medarbejdere. Disse antal er sammenholdt med de aktuelle gennemsnitlige lønninger for den relevante gruppe. Herved fremkommer den samlede grundtildeling for skolen.

Grundtildelingen er den samme i hver af de tre modeller på almenområdet. Det giver en tildeling til skolerne, som vist i nedenstående tabel.

Tabel 1: Grundtildeling til skolerne, mio. kr.

Skole	Ledelse	Administration	I alt
Lille Næstved Skole Nord	5,14	2,28	7,42
Lille Næstved Skole Vest	3,00	1,36	4,36
<i>Gammel Lille Næstved Skole i alt</i>	<i>8,14</i>	<i>3,64</i>	<i>11,79</i>
Sct. Jørgens Skole	2,28	0,98	3,27
Kobberbakkeskolen	3,71	1,68	5,39
<i>Gammel Kobberbakke Skole i alt</i>	<i>5,99</i>	<i>2,66</i>	<i>8,66</i>
Fladsåskolen	3,71	1,44	5,15
Susåskolen	5,14	2,61	7,76
Holmegaardskolen	3,71	1,48	5,20
Ellebækskolen	3,71	1,38	5,09
I alt	30,43	13,21	43,64

Pga. afrunding kan summen af kolonner afvige fra tallet "i alt".

Tildeling pr. klasse

Næstved Kommunes Børne- og Uddannelsesudvalget har besluttet, at tildelingsmodellens primære fordelingsmekanisme skal være kassetildeling. Kassetildeling er det beløb, som tildeles pr. klasse uanset hvor mange elever der går i hver klasse. Tildelingen pr. klasse er et af de parametre, som er forskelligt mellem de tre almenmodeller. Nedenfor beskrives, hvordan tildelingen pr. klasse er beregnet/bestemt i hver af de tre modeller. For alle tre modeller gælder, at tildelingen varierer i forhold til klassestrin. Dette skyldes dels forskel i det samlede antal undervisningstimer, men også forskel i antal fagdelte undervisningstimer ifht. antal understøttende undervisningstimer.

Beregningen i alle tre modeller er baseret på en række forudsætninger:

1. Den fagdelte undervisning varetages af lærere.
2. Den understøttende undervisning varetages 44% af pædagoger og 56% af lærere.
3. Det gennemsnitlige undervisningstimal er 755 timer/år lærere, 904 timer/år for pædagoger (kun UUV) og 835 timer/år for børnehaveklasseledere
4. Den faktiske gennemsnitsløn for hhv. lærere, pædagoger og børnehaveklasseledere på skoleområdet i Næstved Kommune

5. Det faktiske antal klasser på matrikelniveau
6. Det lovbundne antal undervisningstimer for en klasse.

De lovbundne undervisningstimer varierer med klassetrin. I henhold til Folkeskoleloven fra maj 2019, består undervisningstiden i et skoleår i 0. – 3. klasse af 1.110 timer. For 4. – 6. klasse er undervisningstiden 1.320 timer, mens det er 1.400 timer for 7. – 9. klasse.

Model 1

I model 1 er tildelingen pr. klasse beregnet som den faktiske udgift til at der er én lærer/pædagog-børnehaveklasseleder til alle timer i alle klasser, jf. de 6 forudsætninger ovenfor.

Tildeling pr. klasse bliver 717.108 kr. for en børnehaveklasse.

For at beregne tildelingen for hhv. indskoling, mellemtrin og udskoling anvendes de beregnede faktorer, som fremgår af nedenstående tabel

Tabel 2: Faktorer for de forskellige klassetrin

	0. klasse	Indskoling 1. – 3. klasse	Mellemtrin 4. - 6. klasse	Udskoling 7. - 9. klasse
Faktor	1,00	1,14	1,35	1,43

Model 2

I model 2 sker tildelingen pr. klasse ikke med udgangspunkt i en beregnet klassetildeling, men med udgangspunkt i en fastsat klassetildeling på 650.000 kroner pr. børnehaveklasse. Tildelingen for hhv. indskoling, mellemtrin og udskoling beregnes med udgangspunkt i 650.000 kroner og med anvendelse af de samme faktorer som i model 1.

Model 3

I model 3 beregnes tildelingen pr. klasse med udgangspunkt i at tildelingen efter antal elever er fastsat til præcis 17.500 kroner pr. elev. Det betyder, at tildelingen pr. klasse udgør en slags residualberegning efter, at der er fratrukket grundtildeling og 17.500 kroner pr. elev.

Dette betyder at tildelingen pr. børnehaveklasse bliver 523.315 kr. Tildelingen for hhv. indskoling, mellemtrin og udskoling beregnes med udgangspunkt i 523.315 kroner og med anvendelse af de samme faktorer som i model 1.

Tildeling efter elevantal

Tildelingen efter elevantal vil udgøre en mindre del af hver matrikels/skoles samlede tildeling end tildelingen pr. klasse.

Tildelingen efter elevantal udregnes i *model 1* og *model 2* ud fra de midler, der er tilovers af den samlede tildeling til almenområdet, når både grundtildelingen og tildelingen pr. klasse er fratrukket.

Dette kan betegnes som residualbeløbet. Dette beløb divideres med det samlede antal elever i Næstved Kommune og fordeles til de enkelte matrikler pba. elevtallet d. 5. september.

Tildelingen efter elevantal er i *model 3* fastsat til 17.500 kroner pr. elev. Fordi tildelingen pr. klasse varierer mellem de 3 modeller, så vil tildelingen efter elevantal også variere mellem de tre modeller.

Tabel 3: Tildeling efter elevantal i de tre modeller, kr.

	Model 1	Model 2	Model 3
Tildeling efter elevantal	6.307	10.183	17.500

Hvad skal tildelingen efter elevantal dække?

Tildelingen efter elevantal skal i *alle modellerne* dække over en række opgaver, som skolerne i et vist omfang skal løse. Disse opgaver ligger ud over, hvad det koster at have én lærer i hver time i hver klasse. Disse opgaver eksemplificeres nedenfor (bemærk, at listen ikke er udtømmende).

- Inklusionsopgaven
- To-voksenordninger
- Holddeling
- Vejlederfunktioner
- Kompetenceudvikling
- Vikardækning
- 6. ferie uge

I *model 2 og 3* skal tildelingen efter elevantal desuden dække de udgifter til at have én lærer i hver time, i hver klasse, som ikke er dækket af tildelingen pr. klasse i model 2 og 3.

Fordi der er væsentligt forskelligt antal elever på hver af kommunens matrikler, vil det variere væsentligt fra matrikel til matrikel, hvor mange midler der er til at dække ovenstående opgaver. Omvendt vil omfanget af ovenstående opgaver på en matrikel også i nogen grad variere med antallet af elever.

Budget til specialundervisning

Udover budgettet til almenundervisning håndterer den samlede tildelingsmodel også bestillersiden af budgettet til specialundervisning. Dvs. at tildelingsmodellen håndterer finansieringen (central eller decentral) og dermed incitamentsstyringen af specialundervisningen i Næstved Kommune. Tildelingsmodellen forholder sig ikke til fordeling af budgettet eller taksten pr. elev i de enkelte specialundervisningstilbud i Næstved Kommune. Dette reguleres i en selvstændig model.

På baggrund af den åbne proces i Næstved Kommune, har styregruppen besluttet, at der skal opstilles to forskellige modeller for styring af midlerne til specialundervisning. Begge modellerne lever op til de grundlæggende principper og konsekvenser, der er vedtaget for den nye tildelingsmodel, men har forskellige styrker og svagheder. Nedenfor er hver af de to modeller beskrevet under overskrifterne model A og model B. Næstved Kommunes nuværende model (2022) minder mest om model B. Forskellen er den beskrevne model B, har et loft over medfinansieringen på 150.000 kr. pr elev.

Fælles for både model A og B gælder, at det er politisk besluttet, at der afsættes et beløb til ledelse og administration af specialundervisningsområdet. Disse midler holdes uden for denne model.

Model A: Samarbejdsmodellen

I denne model er et af de bærende principper, at budgettet til specialundervisning forvaltes af et ledelsesfællesskab bestående af centerchef for Dagtilbud og Skole, skolelederne og lederen af PPR. Det er Centerchefen, der har det endelige ansvar, det er dog vigtigt at skoleledere og PPR er medansvarlige i forvaltningen af midlerne.

Centralt i denne model er at ansvarliggøre de relevante ledere for forvaltning af specialundervisningsbudgettet for at sikre, at ressourcer og faglige kompetencer tænkes på tværs af skolevæsenet i form af bedst mulige løsninger til gavn for den enkelte elev og det laveste effektive omkostningsniveau.

Opgaven er således at identificere og prioritere de faglige opgaver, som ligger ud over den almene undervisning i folkeskolen. Formålet er at skabe bedre mulighed for prioriteringer på tværs af skolerne, hvor udgangspunktet for at fremme inklusion både er det enkelte barn og at få hele børnefællesskabet i trivsel. Modellen styrker typisk samarbejdet om både økonomi og faglighed på tværs af skoler, PPR og forvaltning på en måde, som kan skabe synergier og effektiv udnyttelse af ressourcerne i det samlede skolevæsen.

Erfaringer fra andre kommuner omkring anvendelse af denne model er, at serviceniveauet for kommunens børn med særlige behov bliver mere ensartet på tværs af kommunen og vil ikke være et udtryk for den enkelte skoles aktuelle økonomiske situation.

Budgettet til specialundervisning dækker udgiften til al specialundervisning. Dvs. at budgettet i denne model også dækker tiltag for enkeltelever på alment skolerne, for så vidt, at der er tale om visiteret specialundervisning (visiteret til over 9 timer ugentlig i henhold til gældende lovgivning).

Kollektivt økonomisk incitament til inklusion ved forbundne kar

Der er i den klassiske version af denne model forbudne kar mellem budgettet til specialundervisning og skolernes budgetter. De forbundne kar implementeres ved, at et overskud/underskud på specialundervisningsbudgettet tilbageføres til alment skolerne. Herved skabes en økonomisk incitamentsstruktur, som belønner alment skolerne for at flest mulige af skolens børn er inkluderet i almenmiljøet.

Det meste af det kollektive incitament bortfalder dog, såfremt det politisk besluttet, at man ønsker at friholde almenområdet for at finansiere et eventuelt merforbrug på specialundervisningsområdet, ved at der tilføres ekstra midler til den samlede ramme for skoleområdet. Bemærk dog, at en sådan omfordeling af midler kræver særskilt politisk beslutning.

Særlige opmærksomhedspunkter omkring implementering af model A

Modellen kræver, at der implementeres en ny visitationsstruktur og mødestruktur, som kan håndtere at ledelsesfællesskabet bestående af skolelederne, lederen af PPR og Centerchef for Dagtilbud og Skole sammen ansvarliggøres for udmøntning af specialundervisningsbudgettet.

Fordi Næstved Kommunes nuværende model er meget forskellig fra model A, så må en overgang til model A forventes at være

I en kommune af Næstveds størrelse er det ikke en reel mulighed, at alle sager behandles af dette ledelsesfællesskab. Derfor bør der etableres en struktur, hvor nogle principielle sager behandles og visiteres af ledelsesfællesskabet. Herudover må de øvrige sager visiteres af andre kvalificerede ledere og medarbejdere med udgangspunkt i de principper (serviceniveau) for sagsbehandlingen, som ledelsesfællesskabet udstikker. Og selv hvis en sådan struktur etableres, må det forventes at skolelederne skal benytte tid og ledelsesmæssigt fokus på at indgå i ledelsesfællesskabet.

Etableringen af ovenstående struktur kan ifølge erfaringen fra andre kommuner ikke følge en fast opskrift, men er en kompleks organisatorisk proces, som fordrer stærkt samarbejde mellem de forskellige parter og løbende justeringer i takt med at de første erfaringer gøres.

Samarbejdsmodellen stiller endvidere krav til vedligeholdelse og synliggørelse af data for forbrug og prognosticeret forbrug på specialundervisningsområdet, for at sikre et godt overblik for ledelsesfællesskabet som udgangspunkt for en robust ledelse og styring.

Model B: Den decentrale model

Denne model betegnes i nogle kommuner som udlægningsmodellen, da et af de bærende principper i modellen er, at en væsentlig del af kommunens midler til specialundervisning lægges ud til almen-skolerne.

Den samlede ramme, som udlægges til skolerne, udgør i modellen *150.000 kr.* ganget med antal elever, der pt. er segregeret. Denne ramme udgør i alt 124,8 mio. kr. Denne ramme ændres fra år til år kun med en relevant pris- og lønfremskrivning. Denne ramme fordeles mellem almen-skolerne på baggrund af en fordelingsnøgle baseret på antal elever i det enkelte skoledistrikt. Fordelingsnøglen bør opdateres årligt med aktuelle elevtal i skoledistrikterne.

I denne model medfinansierer skolen 150.000 kr. af udgiften til specialundervisning når en skole segregerer en elev. Såfremt et specialundervisningstilbud koster mere end 150.000 kr. finansieres den resterende del fra en ramme af centrale specialundervisningsmidler. Såfremt et tilbud modsat koster mindre end 150.000 kr. tilgår den resterende del af incitamentsbeløbet den centrale ramme af specialundervisningsmidler.

I denne model har den enkelte skole, udover det pædagogiske ansvar, også det primære økonomiske ansvar for, at de elever, der går på skolen modtager en undervisning, der passer til den enkelte elev – herunder specialundervisning.

Hvis eleven har så særlige undervisningsbehov, at skolen ikke selv kan tilrettelægge en særlig indsats, eller hvis den særlige indsats kræver, at eleven modtager mere end 9 timers specialundervisning om ugen, skal eleven indstilles til specialundervisning. Skolen skal så efterfølgende medfinansiere udgiften til elevens specialundervisning, hvad enten den forgår på skolen selv eller i et specialundervisningstilbud på en anden skole.

I denne model modtager skolen et højere samlet budget end i model A. Tanken er således, at skolen har finansiering til at foretage en særlig tilrettelæggelse af almenundervisningen. Denne finansiering findes dog kun i praksis, hvis den enkelte skole segregerer færre elever til specialundervisning end der er udlagt midler til. I de fleste kommuner vil dette betyde, at nogle skoler får en ekstra finansiering fra modellen, mens andre ikke gør. Såfremt en skole, procentvist, segregerer flere elever end den gennemsnitlige segregeringsprocent i kommunen, vil skolen i denne model bruge flere penge på medfinansiering, end hvad skolen har fået udlagt. Der vil derfor være et underskud på skolens specialundervisningsbudget, som alt andet lige, vil skulle dækkes af skolens budget til almenundervisning.

Særlige opmærksomhedspunkter ved model B

Det er Komponent's erfaring, at en risiko ved denne model er, at det tilbud en elev med særlig undervisningsmæssige behov modtager, i nogle tilfælde kan være påvirket af skolens aktuelle økonomiske situation. Derved har denne model en mindre sikkerhed for et ensartet serviceniveau på tværs af kommunens skoler end model A har.

Det skal endvidere bemærkes, at en central mekanisme i model B er, at den skaber et tydeligt økonomisk incitament for den enkelte skole til at inkludere flest mulige elever. Det økonomiske pres på specialundervisningen placeres primært på skolerne, og risikoen for samlet budgetoverskridelse på kommunens specialundervisningsmidler reduceres derved.

Som det fremgår i starten af dette notat, har Børne- og Uddannelsesudvalget ønsket, at modellen tydeligt skelner mellem budgettet til almenundervisning og budgettet til specialundervisning. Desuden ønsker udvalget at blive orienteret og evt. træffe beslutning om, hvorvidt der i løbet af et budgetår kan ske overførsel af midler fra almenområdet til specialundervisningsområdet eller vice versa.

Næstved Kommune bør være opmærksom på, det ønskes at friholde almenområdet på skolerne fuldstændig fra at skulle finansiere merudgifter til specialundervisning, så er model B ikke hensigtsmæssig. Dette skyldes at en vigtig mekanisme i model B er et økonomisk incitament til inklusion. Dette incitament fjernes såfremt den enkelte skole kompenseres for et evt. merforbrug til medfinansiering af specialundervisning.

Indfasning af ny tildelingsmodel

Afhængig af valg af model, kan en ny tildelingsmodel flytte mange midler mellem skolerne. Skoler, der dermed skal drives for et lavere budget end tidligere vil have brug for tid til at tilpasse særligt lønudgifterne. Derfor anbefaler Komponent normalt en indfasningsperiode på ét år, hvor den nye tildelingsmodel kun slår igennem med halv effekt.

I den model, som er udarbejdet til Næstved Kommune, overgår kommunen fra en model, hvor der tildeles pr. skoleår til en model, hvor der tildeles i budgetår. Af den årsag kan det være hensigtsmæssigt at vælge en indfasning af modellen, som strækker sig over 1/2 år eller 1 1/2 år, afhængig af størrelsen på den omfordeling af midler der sker i valg af model.

